

Asia: VN/6525/2019

Lausuntopyyntö kevyemmän tarkastuksen käyttöönottoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO:

TEMin työryhmätyön lopputulos (9.6.20), jossa ei päästy lähellekään yksimielistä lopputulosta, kertoo omalta osaltaan saman johtopäätöksen, että myös oman käsitykseni mukaan hankkeen jatkaminen tästä eteenpäin ei voi olla millään tavalla järkevää eikä sillä saavuteta niitä hyötyjä, jotka työryhmää asettaessa olivat tavoitteina.

Muutoinkin rajatulle kohdejoukolle (vain mikrokokoiset yhtiöt ja vain Oy, Ky ja Ay) esitetty vaihtoehto, yleisluonteinen tarkastus, ei ole ratkaisu. Sidosryhmien keskuudessa ja jopa yleisen edun kannalta tämä aiheuttaisi vain sekaannusta ja syventäisi nk. tilintarkastuksen odotuskulua.

JATKOTOIMENPITEET:

Tarpeellista ja todella jatkopohdinnan paikka on, että tilintarkastusala yhdessä ja yhteisymmärryksessä sekä yhteistyössä tilintarkastusvalvonnan kanssa voivat aikaansaada ratkaisun, jossa pienten yhtiöiden (mukaan lukien kaikki [asunto-osakeyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt] mikro- ja pienyhtiökokoiset tarkastuskohteet ja miksi ei myös suuremmat nk. LCE eli yksinkertaiset tarkastuskohteet) tilintarkastukselle saataisiin aikaan riittävä viitekehys ”Suomessa noudatettava hyvä tilintarkastustapa”. Tämän viitekehysten tulisi varmaankin pohjautua ISA-standardeille, kunhan vaan se voidaan laatia siten, kuten KHO on päätöksessään 12.2.20 (583/2020) linjannut, että tilintarkastajan on noudatettava kansainvälisten tilintarkastusalan standardien keskeisiä periaatteita, mutta ei yksityiskohtaisia säännöksiä. Tämän tyypisiä ”harjoituksia” on tehty jo aiemminkin, kuten esimerkiksi vuonna 2015, kun yhteistyössä Pohjoismaisten tilintarkastajajärjestöjen kanssa on laadittu nk. SASE – viitekehysluonnos. (Standard of Auditing for the Small Entities). Edellä esille tuotu ajatus on linjassa myös sille, mitä kansainvälisesti on keskusteltu ja jo toimittukin. Toki tämän kansainvälisen nk. LCE – standardin konkretisoituminen valmiiksi asti voi kestää, joten edellä ehdotetun kansallisen viitekehysten työstäminen kannattaisi aloittaa mahdollisimman nopeasti.

Tämä palvelisi myös sitä kehittämisaluetta, jonka myös tämän TEMin työryhmän asettaja on tunnistanut toimeksiantoa määrittäessä, kun sitä oltiin kutsumassa koolle 1.3.2019.

”Tilintarkastuskäytännössä on yleisesti hyväksytty, että kansainvälisiä tilintarkastusalan standardeja voidaan soveltaa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa pienyritysten tilintarkastuksissa, mutta tämän periaatteen tarkempi sisältö on jäänyt epäselväksi ja aiheuttanut vaihtelua soveltamiskäytännössä”.

Vallitsevan nykytilan selkeyttämiseksi jatkovalmistelun tarve on myös tärkeää sen takia, että tilintarkastuslakiimme on jo v. 2016 implementoitu tämä säännös ”tarkoituksenmukainen laajuus”, jossa HE 70/2016 mukaisesti on pien- ja mikroyrityksille voitu muodostaa toiminnan laajuuteen ja monimutkaisuuteen perustuvaa tilintarkastuskäytäntö, josta on voitu muokattu yrityksen kokoon ja toimintaan suhteutettu tarkastuksen sisältö.

Myös Tilintarkastusvalvonnan osalta HE 254/2014 tämä on määritetty yhdeksi Tilintarkastusvalvonnan ohjaus- ja kehittämistehtäväksi. ”Yleiset ohjaus- ja kehittämistehtävät koskevat esimerkiksi hyvää tilintarkastustapaa yksityisellä ja julkisella sektorilla, EU:ssa mahdollisesti hyväksyttävien kansainvälisten tilintarkastusstandardien soveltamisen suhteellisuutta jne.”. Kansallinen viitekehys palvelisi myös kaikkia osapuolia todennäköisesti paremmin, koska silloin myös ohjaus- ja kehittämistehtävää toteutettaessa olisi huomioitu tilintarkastettavien yhteisöjen ja yksittäisten tilintarkastajien toiminnan laatuun ja laajuuteen liittyvät eroavaisuudet sekä se, että valvonnassa on edistettävä tilintarkastuskäytännön sovittamista ja soveltumista erilaisiin ja – laajuisiin toimeksiantoihin.

Helsingissä 4. marraskuuta 2020

Timo Virkilä KHT

Virkilä Timo
Tilintarkastus T. Virkilä Oy